

HVAÐ GETUR ÞÚ GERT?

Hjá Reykjavíkurborg hafa brotaþolar heimilisofbeldis forgang ef þeir hringja á miðstöð og er þeim veitt viðtal við fyrsta tækifæri og sá stuðningur sem við á. Ástæðan er sú að heimilisofbeldi getur verið stórhættulegt. Gerandi er hvattur til að sækja sér þjónustu en Heimilisfriður býður upp á meðferð fyrir gerendur sem hefur skilað góðum árangri.

Mikilvægt er að hafa í huga í daglegu starfi með fötluðu fólki að veita því stuðning til að lifa sjálfstæðu lífi. Starfsfólk þarf að tryggja fötluðu fólki aðgengi að upplýsingum um eigin réttindi og stuðla að því að fatlað fólk geti alltaf fengið viðeigandi aðstoð og stuðning úti í samfélaginu, t.d. þegar það hefur verið beitt ofbeldi.

Fyrir utan miðstöðvarnar og Barnavernd Reykjavíkur þá eru ýmsir sem veita brotaþolum þjónustu og einn aðili býður upp á meðferð fyrir gerendur.

CO MOŻESZ ZROBIĆ?

W Mieście Reykjavik ofiary przemocy, które dzwonią do Miejskich Centrów, mają pierw-szeństwo w uzyskaniu pomocy doradcy i wsparcia, którego potrzebują. Powodem tej decyzji jest wielkie niebezpieczeństwo, które niesie za sobą przemoc domowa. Sprawcy za-chęcani są do korzystania z usług ośrodka He-imilisfriður, które oferuje odnoszącą sukcesy terapię dla sprawców przemocy.

W codziennych zajęciach z osobami z niepeł-nosprawnością należy mieć na uwadze, że udzielana im asysta powinna ich usamodziel-niać. Pracownicy powinni udzielać osobom z niepełnosprawnością informacji o ich prawach i wspierać ich w korzystaniu z pomocy i wsparcia społecznego, np. gdy doświadczają przemocy.

Oprócz Miejskich Centrów oraz Biura ds. Ochrony Dzieci Miasta Reykjavik jest kilka in-stytucji udzielających pomocy ofiarom prze-mocy, oraz jedna zajmująca się terapią dla sprawców.

WHAT CAN YOU DO?

The City of Reykjavik has decided that when/if a victim of domestic violence contacts a Service Centre, she/he/they shall be given an appointment for an interview without delay and offered available support. This is because domestic violence can place the victim in grave danger. The abuser is urged to seek assistance: Heimilisfriður (Peace in the Home) offers therapy for abusers, which has produced good results.

In working with people with disabilities, it is important to bear in mind the aim of helping them to live an independent life. Staff must ensure that people with disabilities have access to information about their rights, and be their always assistance and support, e.g. when they have been victims of abuse.

In addition to Reykjavik's municipal Service Centres and Reykjavik Child Protection, various other bodies provide support to victims, and one offers services to abusers.

Rjúfum þögnina og tökum höndum saman gegn ofbeldi!
Przerwijmy milczenie i stańmy razem przeciw przemocy!
Speak out and join forces against violence!

NÁNARI UPPLÝSINGAR UM VERKEFNIÐ

Nánari upplýsingar um verkefnið eru á vefsíðu borgarinnar: reykjavik.is/saman-gegn-ofbeldi Þar er m.a. birt tölræði um verkefnið.

INFORMACJE NA TEMAT PROJEKTU

Więcej informacji na temat projektu można znaleźć na stronie reykjavik.is/saman-gegn-ofbeldi mi. statystyki dotyczące projektu.

FURTHER INFORMATION

For further information on Together Against Violence see reykjavik.is/en/reykjavik-against-violence

Útgefandi: Reykjavíkurborg. Saman gegn ofbeldi. 2024. Umbrot: Hunang, Sigrún Sigvaldadóttir. Myndir: Linda Ólafsdóttir. Prentsmiðja: Prentmet. / Wydawnictwo: Reykjavíkurborg. Saman gegn ofbeldi. 2024. Łamanie: Hunang, Sigrún Sigvaldadóttir. Ilustracje: Linda Ólafsdóttir. Druk: Prentmet. / Published by: Reykjavíkurborg. Saman gegn ofbeldi/Together Against Violence. 2024. Layout: Hunang, Sigrún Sigvaldadóttir. Illustrations: Linda Ólafsdóttir. Printed by: Prentmet.

STJÓRN VERKEFNISINS

Verkefninu **Saman gegn ofbeldi** er stjórnað af stýrihópi sem skipaður er fulltrúum þeirra sem standa að verkefninu. Verkefnisstjóri er Halldóra Dýrleifar Gunnarsdóttir sérfræðingur á mannréttinda- og lýðræðisskrifstofu. Í verkefninu er lögð áhersla á að auka öryggi borgarbúa með samvinnu þeirra sem að verkefninu standa. Ef einhverjar spurningar um verkefnið vakna eða ef þið viljið koma ábendingum á framfæri sendið þær á netfangið halldora.gunnarsdottir@reykjavik.is

ZARZĄD PROJEKTU

Projekt **Razem przeciw przemocy** kierowany jest przez grupę sterującą. Kierownikiem projektu jest Halldóra Gunnarsdóttir specjalista z Biura Praw Człowieka i Demokracji. W projekcie kładziony jest nacisk na zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców we współpracy z partnerami projektu. Jeżeli masz pytania lub uwagi dotyczące projektu, wyślij maila do halldora.gunnarsdottir@reykjavik.is

MANAGEMENT

Together Against Violence is managed by a steering group made up by representatives of those taking part in the project. The project manager is Halldóra Dýrleifar Gunnarsdóttir, specialist, at the Reykjavik Human Rights and Democracy Office. The project prioritises enhancing the safety of the citizens through collaboration between the agencies involved. If you wish to learn more about the project, or make any comments, contact halldora.gunnarsdottir@reykjavik.is

Saman gegn ofbeldi

🇮🇸 Saman gegn ofbeldi
🇨🇵 Razem przeciw przemocy
🇬🇧 Together Against Violence

HVERNIG ER VINNUFERLIÐ Í SAMAN GEGN OFBELDI?

- Hringt í **112**. Ef útkall berst vegna heimilisofbeldis fer lögreglan á vettvang og kallaður er til félagsráðgjafi til að styðja við brotaþola ef aðilar málsins hafa forsjá barna eða brotaþoli þiggur aðstoð félagsráðgjafa. Ef barn eða börn eru á staðnum þá kemur starfsmaður Barnaverndar og félagsráðgjafi á staðinn.
- Símtal við brotaþola næsta virka dag, mat á stöðunni.
- Ráðgjöf og aðstoð á miðstöð.
- Gerandi hvattur til að sækja sér meðferð.
- Vitað er að erfitt getur verið fyrir brotaþola að koma sér út úr ofbeldissambandi og oftast þarf hann stuðning til þess að það takist. Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin (WHO) hefur vakið athygli á því að heimilisofbeldi hefur viðtæk áhrif á heilsu brotaþola og þau börn sem búa við það. Að búa við heimilisofbeldi hefur sömu áhrif og að verða fyrir áfalli. Niðurstöður úr rannsókninni *Áfallasaga kvenna* sýna sterk tengsl á milli áfalla og áfallatengdra raskana við andlega og líkamlega sjúkdóma.

JAKA JEST PROCEDURA W RAZEM PRZECIW PRZEMOCY?

- Telefoniczne zgłoszenie zdarzenia pod numer **112**. W przypadku wezwań do-tyczących przemocy domowej na miejsce zdarzenia przyjeżdża policja. Wzywany jest doradca socjalny w celu wsparcia ofiary, jeżeli strona w spra-wie posiada władzę rodzicielską lub wyrazi zgodą na pomoc doradcy. Jeżeli w miejscu zdarzenia znajduje się dziecko lub dzieci, wzywany jest pra-cownik Biura ds. Ochrony Dzieci oraz doradca socjalny.
- Rozmowa telefoniczna z ofiarą następ-nego dnia roboczego, ocena sytuacji.
- Porady i wsparcie w Miejskim Cen-trum.
- Zachęcanie sprawcy do terapii.
- Powszechnie wiadomo z doświadcze-nia, że ofiara ma trudności z opuszcze-niem związ-ku przemocowego i najczę-ściej potrzebuje do tego wsparcia. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zwraca uwagę na wielki wpływ, jaki przemoc domowa ma na zdrowie ofia-ry oraz na dzieci, które jej doświadczają. Wyniki badania „Traumatyczne hi-storie kobiet” pokazują silny związek między traumą i zaburzeniami związa-nymi z traumą, między innymi w wy-niku przemocy domowej, a chorobami psychicznymi i fizycznymi.

WHAT IS THE PROTOCOL OF TOGETHER AGAINST VIOLENCE?

- When **112** receives a domestic violence call, the police will go to the scene. If the parties involved have children or if the victim accepts support, a social worker will be called to help. If there are children present, both a Child Protection officer and a social worker will be sent to the location.
- Telephone call to victim on next working day and an assessment of the situation.
- Counselling and assistance at Service Centre.
- Perpetrator urged to seek therapy.
- It is known that it can be difficult for the victim to leave an abusive relationship and she/he/they may need help in order to do so. The World Health Organisation (WHO) has pointed out that domestic violence has significant impact on the victim's health, and upon children exposed to it. Living with domestic violence is traumatic experience. Results from *Áfallasaga kvenna*/The Saga Cohort study show a significant association between trauma and trauma-related disorders, and mental and physical illness.

ZAANGAŻOWANIE ZARZĄDU MIASTA W WALKĘ PRZECIW PRZEMOCY DOMOWEJ

Razem przeciw przemocy to wspólny projekt Miasta Reykjavík, policji obszaru stołecznego, Schroniska dla kobiet, przychodni obszaru i Naczelnika Okręgu obszaru stołecznego. Projekt dotyczy procedur i współpracy w przypadkach przemocy domowej i rozpoczął się w styczniu 2015 roku. Władze miasta położyły duży nacisk na walkę z przemocą domową, a w radzie miasta panuje w tej sprawie konsensus.

JAK POWSZECHNYM ZJAWISKIEM JEST PRZEMOC DOMOWA?

W ramach badania „Traumatyczne historie kobiet” przeprowadzonego w latach 2018-2019. Odpowiedzi wykazały, że około 40% kobiet na Islandii doświadczyło w swoim życiu przemocy fizycznej i/ lub seksualnej.

W badaniu przeprowadzonym w 2010 roku przez Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Islandii dla Ministerstwa ds. Społecznych i Ubezpieczeń wykazano, że 22% kobiet na Islandii było ofiarami przemocy ze strony osób, z którymi były w bliskich relacjach. Na Islandii nie przeprowadzono żadnych badań na temat mężczyzn jako ofiar przemocy.

JAK OBJAWIA SIĘ PRZEMOC DOMOWA?

- **PRZEMOC FIZYCZNA:** np. bicie, uderzenie, kopanie, popychanie.
- **PRZEMOC PSYCHICZNA:** np. rządnienie, szantażowanie, grożenie, poniżanie, karcenie.
- **WYKORZYSTYWANIE SEKSUALNE:** np. gwałt lub molestowanie seksualne. W przypadku osób z niepełnosprawnością wykorzystywanie seksualne ma miejsce także w sytuacji, gdy osoba nie wyraziła / nie mogła wyrazić zgody ze względu na upośledzenie/ograniczenie lub została zmuszona do wyrażania zgody.
- **PRZEMOC FINANSOWA:** Zasoby ekonomiczne są zabierane osobie lub wydawane niezgodnie z jej wolą.
- **NISZCZENIE MIENIA:** Brak poszanowania dla czyjejs własności lub jej niszczenie.
- **ZANIEDBANIE:** Utrudnianie dostępu do asysty, niepoprawne podawanie leków i in.
- **ŚLEDZENIE I GROŻENIE:** Śledzenie osoby, natrętne komunikowanie się wbrew jej woli - stalking. Grożenie opublikowaniem nagich zdjęć – porno zemsta.
- **PRZEMOC W FORMIE DYSKRYMINACJI:** Przemoc i molestowanie wobec osoby ze względu na np. jej pochodzenie, płeć, rasę, orientację seksualną, upośledzenie lub inne okoliczności danej osoby.
- **PRZEMOC CYFROWA:** Kiedy technologia, np. telefon, e-mail lub media społecznościowe, są wykorzystywane do sto-sowania przemocy. Może to być ciągłe wysyłanie wiadomości na telefon, pu-blikowanie nagich zdjęć osoby w celu jej kompromitacji lub jeśli sprawca wysłał niechciane nagie zdjęcia.
- **PRZEMOC MOTYWOWANA HONOREM:** przemoc dokonywana w imię “hono-ru”, tj. w celu obrony lub przywróce-nia honoru rodziny.
- **PRZYMUSOWE MAŁŻEŃSTWO:** Małżeństwo, do którego jedna lub obie strony są zmuszone.
- **OKALECZANIE ŻEŃSKICH NARZĄDÓW PŁCIO-WYCH (KLITORIDEKTOMIA):** Częściowe lub całkowite usunięcie narządów płcio-wych dziewczynki, lub kobiety.

THE CITY COUNCIL WORKS WHOLE HEARTILY AGAINST DOMESTIC VIOLENCE

Together Against Violence is a collaborative project between the City of Reykjavík, Reykjavik Metropolitan Police, the Women's Shelter, Capital Area Primary Health Care, and the District Commissioner of Greater Reykjavik. City administration has prioritized working against domestic violence, and there is consensus in the city council. The project was initiated in January 2015 to establish procedures and improve cooperation in domestic violence cases.

HOW COMMON IS DOMESTIC VIOLENCE?

In the study Áfallasaga kvenna/The Saga Cohort, questionnaires were distributed in 2018 and 2019. Results revealed that nearly 40% of women in Iceland have experienced sexual and/or physical violence during their lifetime.

A study carried out in 2010 for the Ministry of Social Affairs by the University of Iceland School of Social Sciences revealed that 22% of women in Iceland had experienced violence in intimate relationships. No study has been carried out in Iceland on violence experienced by males.

WHAT FORMS DOES DOMESTIC VIOLENCE/ABUSE TAKE?

- **PHYSICAL VIOLENCE:** e.g. punching, hitting, kicking, shoving
- **MENTAL ABUSE:** e.g. threats, verbal abuse, intimidation, humiliation, controlling behaviour.
- **SEXUAL ABUSE:** e.g. rape, sexual harassment. In the case of people with disabilities, this includes sexual acts to which the person with a disability has not consented/ cannot consent due to disability, or to which she/he has consented under duress.
- **FINANCIAL ABUSE:** Individual is deprived of use of financial resources/or her/his money spent against her/his wishes.
- **MATERIAL ABUSE:** Ownership rights disrespected, belongings destroyed.
- **NEGLIGENCE:** Individual prevented from accessing care and assistance, deprived of medications, etc.
- **STALKING, INTIMIDATION:** Following and stalking a person against her/his will. Threats of revenge porn online.
- **DISCRIMINATORY ABUSE:** Violence or abuse targeting a person's origin, gender, race, sexual orientation, sexual identity, disability or other personal factors.
- **DIGITAL VIOLENCE:** refers to the use of technology such as phones, emails, or social media to commit violent acts. Examples of digital violence include constantly sending unwanted messages to someone's phone, posting nude photos of a person without their consent, or sending unsolicited nude photos of oneself.
- **HONOUR-BASED VIOLENCE:** A form of domestic abuse which is perpetrated in the name of so-called, family honour.
- **FORCED MARRIAGE:** A marriage where one or both parties are forced into against their will.
- **FEMALE GENITAL MUTILATION:** Partially or entirely removing the genitals of a girl or woman.

NASTĘPUJĄCE INSTYTUCJE UDZIELAJĄ USŁUG OFIAROM I SPRAWCOM PRZEMOCY:

- **NUMER ALARMOWY 112**
- **SCHRONISKO DLA KOBIET** *kvennaathvarf.is*
Telefon dyżurny: 561 1205
Schronienie i doradztwo w zakresie przemocy domowej.
- **CENTRA MIASTA REYKJAVIK** *reykjavik.is/midstodvar*
Tel.: 411 1111 (Centrum Obsługi Mieszkańców)
Usługi, informacje i wsparcie, mi. na temat usług socjalnych.
- **BIURO DS. OCHRONY DZIECI MIASTA REYKJAVIK** *reykjavik.is/barnavernd*
Tel.: 411 1111 i 112 po godz. otwarcia Centrum Obsługi Mieszkańców i w weekendy. Pomoc dla dzieci i rodziców w poważnych sy-tuacjach.
- **BJARKARHLÍÐ** *bjarkahild.is*
Tel.: 553 3000
Doradztwo i informacje dla osób, które doświadczyły przemocy.
- **STÍGAMÓT** *stigamot.is*
Tel.: 562 6868 i 800 6868
Doradztwo dla osób, które doświadczyły przemocy seksualnej.
- **POLICJA OBSZARU STOŁECZNEGO** *logreglan.is*
Telefon alarmowy: 112
Tel.: 444 1000
- **CENTRUM INTERWENCJI KRYZYSOWEJ DLA OFIAR PRZEMOCY SEKSUALNEJ**
Tel.:
543 1000 – Centrala szpitala LSH
543 2000 – Rejestracja ostrego dyżuru szpitala LSH
543 2094 – Ostry dyżur w godzinach dziennych
543 2085 – Centrum Kryzysowe szpitala LSH
Czynne całą dobę dla ofiar przemocy.
- **CENTRUM DORADZTWA DLA KOBIET** *kvennaradgjofin.is*
Tel.: 552 1500
Darmowe doradztwo prawne i socjalne.
- **ISLANDZKIE CENTRUM PRAW CZŁOWIEKA**
Tel.: 552 2720
Darmowe doradztwo prawne dla imigrantów.
- **ODWAGA JEST KOBIETĄ**
Kontakt poprzez stronę fb lub e-mail *odwaznakobieta@gmail.com*
Wsparci dla Polek, które są ofiarami przemo-cy. Darmowe usługi.
- **TELEFON ZAUFANIA CZERWONEGO KRZYŻA - 1717**
- **HEIMILISFRÍÐUR** *heimilisfridur.is*
Tel.: 555 3020
Terapia dla sprawców.
- **TAKTU SKREFIÐ - ZRÓB PIERWSZY KROK** *https://taktuskrefid.is/*
Zrób pierwszy krok, to źródło informacji dla osób, które niepokoją się swoimi zachowaniami seksualnymi lub które padły ofiarą przemocy na tle seksualnym.

BODIES IN REYKJAVÍK PROVIDING SERVICES TO VICTIMS AND PERPETRATORS OF VIOLENCE:

- **WOMEN'S SHELTER** *kvennaathvarf.is*
On call phone: 561 1205
Accommodation and counselling for victims of domestic violence.
- **REYKJAVÍK MUNICIPAL SERVICE CENTRES (ÞJÓNUSTUMIÐSTÖÐVAR)** *reykjavik.is/midstodvar*
Tel: 411 1111 (city call centre)
- **REYKJAVIK CHILD PROTECTION SERVICES** *reykjavik.is/barnavernd*
- **BJARKARHLÍÐ** *bjarkarhlid.is*
Sími: 553 3000
- **STÍGAMÓT** *stigamot.is*
- **REYKJAVIK METROPOLITAN POLICE** *logreglan.is*
Neyðarnúmer: 112
Sími: 444 1000
- **ACCIDENT AND EMERGENCY DEPARTMENT (BRÁÐAMÓTTAKA)**
Phone:
543 1000 – hospita main switchboard
543 2000 – emergency services
543 2094 – emergency reception during daytime hours
543 2085 – hospital trauma centre
- **WOMEN'S COUNSELING** *www.kvennaradgjofin.is/english.html*
Phone: 552 1500
The Women's Counseling Center is a free legal and social counseling service.
- **ICELANDIC HUMAN RIGHTS CENTRE**
Phone: 552 2720
Free legal advice for immigrants. Support for female, Polish victims of violence. Service is free of charge.
- **RED CROSS HELPLINE – TEL. 1717**
- **HEIMILISFRÍÐUR** *heimilisfridur.is*
Tel. 555 3020
Therapy for abusers.
- **TAKTU SKREFIÐ** *https://taktuskrefid.is/*
Counseling for people who are concerned about their sexual behavior or are sexual offenders.

INNFLYJTJENDUR OG HEIMILISOFBELDI

Að geta ekki talað, lesið eða skrifað íslensku torveldar fólki sem býr við heimilisofbeldi að afla sér upplýsinga og fá aðstoð. Þeir sem beita ofbeldi veita oft rangar upplýsingar sem snerta forsjá yfir börnum eða dvalar- og atvinnuleyfi. Starfsfólk velferðarsviðs er í lykilaðstöðu til að veita upplýsingar og ráðgjöf til þessa hóps.

Verkefnið **Saman gegn ofbeldi** hefur gert samning við erlent fyrirtæki um símatúlkun sem getur stundum verið gott að grípa til þegar erfitt er að fá túlk á staðinn, einungis þarf að koma einföldum skilaboðum á framfæri eða þegar málsamfélag þess sem þarf á túlkun að halda er litið.

HINSEGIN FÓLK OG HEIMILISOFBELDI

Hinsegin fólk getur orðið fyrir heimilisofbeldi sem birtist með sama hætti og heimilisofbeldi sem gagnkynhneigt fólk verður fyrir. Birtingarmyndirnar geta hins vegar einnig verið með þeim hætti að hinseginleiki fólks sé notaður gegn því. Til dæmis getur gerandi hótað brotaþola að segja fjölskyldu og/eða vinnuveitanda frá því að brotaþoli sé hinsegin í tilvikum þar sem viðkomandi hefur ekki sagt frá því sjálfur. Annað dæmi er þegar hormónum er haldið frá trans fólki og dæmi um slíkt þekkist einnig hjá intersex fólki.

Trans börn geta orðið fyrir ofbeldi sem lýsir sér þannig að þeim er neitað um að tjá kyn sitt samkvæmt sinni kynvitund og eru neydd af forsjáraðilum til að haga sér samkvæmt því kyni sem þau fengu úthlutað við fæðingu.

Vegna þess að heimilisofbeldi á meðal hinsegins fólks getur átt sér sérstæðar birtingarmyndir er mikilvægt að þjónustuveitendur séu meðvitaðir um þær.

KONUR OG ANNAÐ FÓLK Á MEÐGÖNGU

Heimilisofbeldi hefst oft eða versnar þegar fólk verður barnshafandi. Búi það við heimilisofbeldi sýnir það frekar ýmsa áhættu­hegðun eins og að reykja, drekka áfengi eða misnota lyf á meðgöngunni. Einnig er meiri hætt­a á að missa fóstur, fá blæðingar á meðgöngu, fæða fyrir tímann og fæða börn sem eru lítil miðað við meðgöngulengd. Skimað er fyrir ofbeldi í meðgöngu­vernd til þess að geta boðið þjónustu við hæfi sem tekur mið af þörfum og óskum viðkomandi. Það er mikilvægt að öll sem starfa í velferðarþjónustu séu einnig vakandi fyrir þessu.

SKILNAÐUR ÞEGAR HEIMILISOFBELDI KEMUR VIÐ SÖGU

Þegar gengið er frá skilnaði eða sam­búðarslitum hjá Sýslumanninum á höfuðborgarsvæðinu er mikilvægt að láta vita ef um heimilisofbeldi hefur verið að ræða. Hægt er að óska eftir því að vera ein/einn/eitt í viðtalinu, en rætt er við báða aðila. Í viðtalinu, sem er við lögfræðing, eru veittar upplýsingar m.a. um réttaráhrif skilnaðar og þá samninga sem gerðir eru um forsjá, lögheimili, meðlag/framfærslu og fjárskipti og um tiltæk úrræði ef ágreiningur kemur upp. Viðtalið fer fram á skrifstofu sýslumanns en getur einnig verið í síma eða fjarfundi.

EFTIRTALDIR AÐILAR Í REYKJAVÍK VEITA ÞJÓNUSTU FYRIR POLENDUR OG GERENDUR OFBELDIS:

- **NEYÐARLÍNAN 112**
- **KVENNAATHVARFIÐ** *kvennaathvarf.is* Vaktsími: 561 1205 Dvalarstaður og ráðgjöf vegna heimilisofbeldis.
- **MIÐSTÖÐVAR REYKJAVÍKURBORGAR** *reykjavik.is/midstodvar* Sími: 411 1111 (þjónustuver) Þjónusta, upplýsingar og stuðningur, m.a. á sviði velferðar.
- **BARNAVERND REYKJAVÍKUR** *reykjavik.is/barnavernd* Sími: 411 1111 og 112 eftir lokun Þjónustuvers á daginn og um helgar. Aðstoð við börn og foreldra í alvarlegum vanda.
- **BJARKARHLÍÐ** *bjarkarhlid.is* Sími: 553 3000 Ráðgjöf og upplýsingar fyrir þau sem hafa orðið fyrir ofbeldi.
- **STÍGAMÓT** *stigamot.is* Símar: 562 6868 og 800 6868 Ráðgjöf fyrir þau sem hafa orðið fyrir kynferðislegu ofbeldi.
- **LÖGREGLAN Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU** *logreglan.is* Neyðarnúmer: 112 Sími: 444 1000
- **NEYÐARMÓTTAKA FYRIR POLENDUR KYNFERÐISOFBELDIS** Símar: 543 1000 – Aðalskiptiborð LSH 543 2000 – Afgreiðsla bráðamóttöku LSH 543 2094 – Neyðarmóttaka á dagvinnutíma 543 2085 – Áfallamiðstöð LSH Þjónusta þolendur ofbeldis allan sólarhringinn.

- **KVENNARÁÐGJÖFIN** *kvennaradgjofin.is* Sími: 552 1500 Kvennaráðgjöfin er ókeypis lögfræði- og félagsráðgjöf.

- **MANNRÉTTINDASKRIFSTOFA ÍSLANDS** *humanrights.is* Sími: 552 2720 Ókeypis lögfræðiráðgjöf fyrir innflytjendur.

- **ODWAGA JEST KOBIEŃA-** Samband í gegnum fb síðu eða í gegnum netfangið *odwaznakobieta@gmail.com* Stuðningur við pólskar konur sem eru brotaþolar ofbeldis. Þjónustan er ókeypis.

- **HJÁLPARSÍMI RAUÐA KROSSINS - 1717**

- **HEIMILISFRÍÐUR** *heimilisfridur.is* Sími: 555 3020 Meðferð fyrir gerendur.

- **TAKTU SKREFIÐ** *https://taktuskrefid.is/* Úrræði fyrir fólk sem hefur áhyggjur af kynferðislegri hegðun sinni eða hefur beitt kynferðisofbeldi.

YFIRSTJÓRN BORGARINNAR BEITIR SÉR HEILSHUGAR GEGN HEIMILISOFBELDI

Saman gegn ofbeldi er samvinnuverkefni Reykjavíkurborgar, Lögreglunnar á höfuðborgarsvæðinu, Kvennaathvarfsins, Heilsugæslunnar á höfuðborgarsvæðinu og Sýslumannsins á höfuðborgarsvæðinu. Verkefnið snýst um verklag og samvinnu í heimilisofbeldismálum og hófst í janúar 2015. Stjórn borgarinnar hefur lagt mikla áherslu á að vinna gegn heimilisofbeldi og ríkir um það einhugur í borgarstjórn.

HVERSU ALGENGT ER HEIMILISOFBELDI?

Í rannsókninni Áfallasaga kvenna voru sendir út spurningalistar á árunum 2018–2019. Svörin sýndu að um 40% kvenna á Íslandi hafa orðið fyrir líkamlegu- og/eða kynferðisofbeldi á lífsleiðinni. Í rannsókn sem unnin var á Félagsvísindasviði Háskóla Íslands fyrir félags- og trygginga­málaráðuneytið 2010 kom fram að 22% kvenna á Íslandi hafa verið beittar ofbeldi í nánum samböndum. Engin rannsókn hefur verið gerð á Íslandi á ofbeldi sem karlar verða fyrir.

HVERJAR ERU BIRTINGARMYNDIR HEIMILISOFBELDIS?

- **LÍKAMLEGT OFBELDI:** T.d. kýla, slá, sparka, hrinda.
- **ANDLEGT OFBELDI:** T.d. stjórna, hóta, ógna, niðurlægja, skamma.
- **KYNFERÐISLEG MISNOTKUN:** T.d. nauðgun eða kynferðisleg áreitni. Þegar fatlað fólk á í hlut nær þetta einnig til athafna sem fatlaður einstaklingur hefur ekki samþykkt/gæti ekki samþykkt vegna skerðingar eða var þvingaður til að samþykkja.
- **FJÁRHAGSLEGT OFBELDI:** Fjármunum haldið frá fólki/notaðir í ósamræmi við vilja einstaklings.
- **EFNISLEG MISNOTKUN:** Eignaréttur ekki virtur, hlutir eyðilagðir.
- **VANRÆKSLA:** Aðstoð haldið frá viðkomandi, lyfjagjöf ekki sinnt sem skyldi o.fl.
- **ELTA EÐA HÓTA:** Að elta manneskju og sitja fyrir henni gegn vilja hennar - eltihreilir. Hótanir um að birta á netinu nektarmyndir – hrelliklám.
- **OFBELDI SEM FELUR Í SÉR MISMUNUN:** Ofbeldi og áreitni sem beinist t.d. að uppruna, kyni, kynþætti, kynhneigð, kynvitund, skerðingu eða annarri stöðu viðkomandi.
- **STAFRÆNT OFBELDI:** Þegar tækni s.s. sími, tölvupóstur eða samfélagsmiðlar er notuð til að beita ofbeldi. Þetta getur verið að senda stöðugt skilaboð í síma, birta nektarmyndir af viðkomandi í hennar/hans óþökk eða ef gerandi sendir óumbeðnar nektarmyndir af sér.
- **HEIDURSTENGT OFBELDI:** Ofbeldi sem er framkvæmt í nafni „heiðurs“, þ.e. til að verja eða endurheimta heiður fjölskyldunnar.
- **ÞVINGAÐ HJÓNABAND:** Hjónaband sem annar eða báðir aðilar eru þvingaðir til að ganga í.
- **LIMLESTING Á KYNFÆRUM KVENNA:** Fjarlægja kynfæri stúlkubarns eða konu að hluta eða öllu leyti.

HVERNIG ER HEIMILISOFBELDI SKILGREINT?

Heimilisofbeldi er ofbeldi milli skyldra eða þeirra sem tengjast. Staðurinn þar sem ofbeldið á sér stað skiptir ekki máli. Ofbeldið getur átt sér stað á víðavangi eða á bílastæði svo dæmi sé tekið. Hins vegar skipta tengsl geranda og brotaþola máli. Stundum er fjallað um ofbeldi í nánum samböndum og nær heimilisofbeldi yfir það en þar sem skilgreiningin nær einnig til skyldra þá fellur undir heimilisofbeldi, ofbeldi sem börn beita foreldra sína og foreldrar beita börn sín.

Hjá Reykjavíkurborg er litið svo á að fólk sem býr í búsetuúrræði fyrir fatlað fólk tengist hvert öðru og því er ofbeldi sem einn íbúi beitir annan skilgreint sem heimilisofbeldi og einnig ef starfsfólk beitir íbúa ofbeldi.

SKIPTA SKILGREININGAR, TÖLFRÆÐI OG UMRÆÐA MÁLI Í BARÁTTUNNI VIÐ HEIMILISOFBELDI?

Tölfræði er mikilvæg til að átta sig á umfangi vandans og til að geta sniðið stuðning í takt við hann. Skilgreining er mikilvæg til þess að verið sé að safna „réttum“ gögnum sem eru sambærileg frá ári til árs. Tölfræði er einnig mikilvæg til að opna augu fólks fyrir vandanum.

BÖRN

Vitað að heimilisofbeldi hefur mikil áhrif á börn. Oft telja fullorðnir að þau viti ekki af ofbeldinu ef þau verða ekki beinlínis vitni að því. Rannsóknir sýna hins vegar að börn vita nær undantekningalaust af ofbeldinu. Barnavernd Reykjavíkurborgar býður börnum sem verða vitni að ofbeldi eða búa við það upp á viðtöl við sálfræðing. Rannsóknir sýna að það hefur sömu áhrif á börn að búa við heimilisofbeldi og ef þau yrðu sjálf fyrir ofbeldinu. Mikilvægur hluti verkefnisins er því að bæta stöðu barna sem búa við heimilisofbeldi en Barnavernd Reykjavíkurborgar fer með lögreglunni í útköll vegna heimilisofbeldis þegar börn eru á heimilinu og styður við þau í kjölfarið. Þegar börn eru á heimilinu er einnig kallaður til ráðgjafi frá velferðarsviði Reykjavíkurborgar sem styður við brotaþola á staðnum. Ráðgjafinn er einnig kallaður til þegar engin börn eru á staðnum ef fólk þiggur þá þjónustu.

FATLAÐ FÓLK OG OFBELDI

Fötluð börn og fatlaðar konur eru þeir hópar sem sýnt hefur verið fram á að eru í mestri hættu á að vera beittir ofbeldi í samfélaginu. Samkvæmt upplýsingum frá Alþjóðaheilbrigðismálastofnuninni sem teknar voru saman árið 2012, er fatlað fólk 1,5 sinnum líklegra en ófatlað fólk til að vera beitt ofbeldi. Fötluð börn eru 3,7 sinnum líklegri til að vera beitt ofbeldi en ófötluð börn (WHO, 2012).

Fatlað fólk getur verið þolendur ofbeldis með sama hætti og ófatlað fólk. Hins vegar á fatlað fólk það einnig á hættu að vera beitt ofbeldi sem sérstaklega er bundið við stuðningsþarfir þess og jaðarsetta stöðu í samfélaginu. Sem dæmi má nefna þegar aðgengi fatlaðs fólks að stuðningsúrræðum fyrir þolendur ofbeldis og nauðsynlegum hjálpartækjum er hindrað, lyfjagjöf er vanrækt, fötluðu fólki er neitað um aðstoð o.fl.

JAK DEFINIUJE SIĘ PRZEMOC DOMOWĄ?

Przemoc domowa to przemoc wśród krewnych i powinowatych. Miejsce przemocy nie odgrywa żadnej roli. Przemoc może mieć miejsce np. na otwartej przestrzeni lub na parkingu. Powiązanie sprawcy i ofiary jest jednak decydujące. Czasem mówi się o przemocy w bliskich związkach, które podlegają pod przemoc domową. Definicja przemocy domowej obejmuje przemoc wśród krewnych, przemoc stosowaną przez dzieci w stosunku do rodziców i rodziców stosunku do swoich dzieci.

W Mieście Reykjavik przemoc wśród mieszkańców w domach dla osób z niepełnosprawnościami postrzegana jest jako przemoc domowa, ponieważ mieszkańcy domów są w pewien sposób ze sobą powiązani. Dotyczy to również sytuacji, w których pracownik jest sprawcą.

CZY DEFINICJE, STATYSTYKI I DYSKUSJA O PRZEMOCY DOMOWEJ MA ZNACZENIE W JEJ ZWALCZANIU?

Statystyki są ważne, aby móc poznać zakres problemu oraz żeby móc udzielić odpowiedniego wsparcia. Zdefiniowanie problemu jest ważne, aby móc zebrać „adekwatne” dane, które można corocznie porównać. Statystyki są również ważne, aby stworzyć ludziom oczy na ten problem.

DZIECI

Przemoc domowa ma duży wpływ na dzieci. Dorośli często myślą, że dzieci nie zdają sobie sprawy z przemocy, jeśli nie są jej bezpośrednimi świadkami. Badania jednak wykazują, że dzieci prawie bez wyjątków są świadome przemocy.

Biuro ds. Ochrony Dzieci Miasta Reykjavik oferuje rozmowy z psychologiem dzieciom, które są świadkami przemocy lub same jej na co dzień doświadczają. Według badań przemoc bezpośrednia wobec dzieci ma na nie taki sam wpływ jak pośrednia. Projekt ma na celu polepszenie sytuacji dzieci doświadczających przemocy w swoich domach. Jeśli na miejscu zdarzenia są dzieci, wraz z policją przyjeżdżają tam pracownicy Biura ds. Ochrony Dzieci oraz doradca socjalny. Ich zadaniem jest wsparcie ofiary przemocy. Doradca może zostać również wezwany, jeżeli nie ma dzieci na miejscu zdarzenia, a osoby chcą skorzystać z jego usług.

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I PRZEMOC

Dzieci i kobiety z niepełnosprawnością to grupy społeczne, które są najbardziej narażone na przemoc domową.

Według danych Światowej Organizacji Zdrowia prawdopodobieństwo, że osoby z niepełnosprawnością zostaną ofiarami przemocy, wynosi 1,5 w stosunku do osób pełnosprawnych. W przypadku dzieci z niepełnosprawnością prawdopodobieństwo to wynosi 3,7 w stosunku do dzieci pełnosprawnych (WHO, 2012).

Osoby z niepełnosprawnością mogą zostać ofiarami przemocy tak samo, jak osoby pełnosprawne. Z drugiej jednak strony osoby z niepełnosprawnością są także narażone na przemoc powiązaną z ich potrzebą asysty oraz z ich marginalną pozycją w społeczeństwie. Przykładem takiej przemocy jest m.in. utrudnienie osobom z niepełnosprawnością dostępu do różnego rodzaju wsparcia w przypadku przemocy lub ograniczony dostęp do

urzędzeń wspomagających, zaniechane podawanie leków lub odmawianie asysty itd.

IMIGRANCY I PRZEMOC

Nieumiejętność porozumiewania się, czytania lub pisania w języku islandzkim utrudnia osobom doświadczającym przemocy domowej poszukiwanie informacji na ten temat i znalezienie potrzebnego wsparcia. Na dodatek sprawcy często udzielają błędnych informacji dotyczących opieki prawnej nad dziećmi lub pozwolenia na pobyt i pracę. Pracownicy Wydziału ds. Socjalnych są kluczem do informacji i porad dla tej grupy.

Projekt **Razem przeciw przemocy** podpisał umowę z zagraniczną firmą oferującą tłumaczenia telefoniczne, z których korzysta się w sytuacji, gdy trudno jest zdobyć tłumacza na miejsce zdarzenia. Z tych usług korzysta się także, gdy należy przekazać proste informacje lub gdy osoba potrzebująca tłumaczenia posługuje się językiem używanym przez małą grupę osób na Islandii.

OSOBY LGBTQI+ I PRZEMOC DOMOWA

Osoby LGBTQI+ mogą być ofiarami przemocy domowej, która objawia się w taki sam sposób jak przemoc wobec osób heteroseksualnych. Dodatkowo przemoc wobec tej grupy może również objawiać się poprzez wykorzystywanie przeciwko nim przynależności do grupy osób LGBTQI+. Na przykład sprawca może szantażować ofiarę i grozić, że powie rodzinie i/ lub pracodawcy o jej preferencjach seksualnych w wypadku, gdy osoba ich nie ujawniła. Szantaż może polegać również na ograniczeniu dostępu do leków hormonalnych osobom trans i interseksualnym.

Dzieci transpłciowe mogą również być ofiarami przemocy. Na przykład, kiedy opiekunowie prawni zabraniają im wyrażanie swojej płci zgodnie z ich

tożsamością płciową oraz kiedy zmuszane są do zachowywania się zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami dotyczącymi płci przypisanej im przy urodzeniu.

Ponieważ przemoc domowa wśród osób LGBTQI+ może objawiać się w szczególności u osób, konieczne jest, aby specjaliści udzielający usług znali jej przejawy.

KOBIETY I INNE OSOBY W CIĄŻY

Przemoc domowa zaczyna się często lub wzmacnia, gdy osoba zachodzi w ciążę. Osoby w takim stanie, które są ofiarami przemocy domowej, wykazują częściej niebezpieczne zachowanie, np. palą, spożywają alkohol lub nadużywają leki. Należą one również do grupy podwyższonego ryzyka poronienia, krwawienia podczas ciąży, urodzenia przed terminem oraz urodzenia dziecka o zbyt małej wadze w stosunku do tygodnia ciąży. Przeprowadza się badania przesiewowe pod kątem przemocy wśród osób w ciąży, aby móc zaoferować odpowiednie usługi uwzględniające potrzeby i życzenia danej osoby. Każdy pracownika opieki społecznej musi być tego świadomy.

ROZWÓD Z POWODU PRZEMOCY DOMOWEJ

Podczas finalizowania rozwodu lub rozwiązania związku partnerskiego w urzędzie Komisarza Okręgu obszaru stołecznego należy zgłosić, jeżeli dochodziło do przemocy domowej. Można poprosić o rozmowę indywidualną, ale rozmowa przeprowadzana jest z obiema stronami. Podczas rozmowy, która odbywa się z prawnikiem, udzielane są informacje m.in. na temat skutków prawnych rozwodu i porozumienia w sprawie opieki nad dziećmi, prawne miejsce zamieszkania, alimentów/utrzymanie i podziału środków finansowych oraz dostępnych środków zaradczych w przypadku sporu. Rozmowa odbywa się w urzędzie komisarza, ale może być również przeprowadzona telefonicznie lub w formie telekonferencji.

WHAT IS DOMESTIC VIOLENCE?

Domestic violence takes place between people who are members of the same family or in some way connected to each other. It can take place in the home or in another setting, perhaps in open country, or a car park. The crucial element is the relationship between victim and perpetrator. Reference is sometimes made to intimate partner violence or violence in intimate relationships; this is one form of domestic violence, but violence inflicted by parents on children, or by children on parents, is also a form of domestic violence.

The City of Reykjavik regards residents of group homes for people with disabilities as having a close affiliation; thus violence by one resident against another is classified as domestic violence, as is violence by a staff member against a resident.

DO DEFINITIONS, STATISTICS AND DEBATE MATTER IN COMBATING DOMESTIC VIOLENCE?

Statistical resources are important for grasping the scale of the problem, and for providing the right kind of support. Definitions are needed, in order to ensure that the data collected are of the right kind, and that they enable year-by-year comparisons. Publication of statistics also plays an important role in raising public awareness.

CHILDREN AND DOMESTIC VIOLENCE

Domestic violence is known to have a significant impact on children. Adults often believe that children are unaware of the violence/abuse if they do not witness it directly. However, research shows that children are, almost without exception, aware of the abuse.

Reykjavik Child Protection offers sessions with a psychologist to children who experience or are exposed to violence. Research shows that children suffer as much when exposed to violence as if they themselves are subjected to abuse. An essential aspect of the Together Against Violence project is to improve the situation of children exposed to domestic violence. When police are called out for a case of domestic violence where children are present, Reykjavik Child Protection sends an officer to the scene, who provides ongoing support to them. When children are present a counsellor from the City's Welfare Department is also called out, to provide support on the scene to the victim. A counsellor is also called out in cases where no children are present, if consent is given.

PEOPLE WITH DISABILITIES AND VIOLENCE

Women and children with disabilities have been shown to be the social groups at the greatest risk of abuse.

Data compiled for the WHO in 2012 indicate that people with disabilities are 1.5 times more likely to experience abuse than those without disabilities. Children with disabilities are 3.7 times more likely to experience abuse than those without disabilities.

People with disabilities can be victims of abuse in the same way as those without disabilities, but they are also at risk of suffering violence that relates to their special needs and their marginalised status in society. Examples of such abuse include depriving

a victim of support services for victims of violence, or of aids required due to their disability, negligence in administering medications, refusing assistance, etc.

IMMIGRANTS AND DOMESTIC VIOLENCE

Those who experience domestic violence, but cannot speak, read or write Icelandic, have more difficulty in accessing information and seeking help. The abuser may mislead the victim about the risk of losing custody of children, or residence/work permits. Staff at the City of Reykjavik Welfare Department are in a key position to provide such victims with accurate information and advice.

Together Against Violence has a contract with a company abroad for telephone interpretation services, which is a useful back-up option when an interpreter is not available to attend, or when only simple messages need to be conveyed, or if the individual concerned is from a language community which is very small in Iceland.

LGBTQI+ PEOPLE AND DOMESTIC VIOLENCE

LGBTQI+ people can endure domestic violence in the same way as straight people. However, as they are part of a minority the violence may take on different manifestations. For instance the perpetrator may use their victim's sexual orientation or gender identity against them by outing them or threatening to out them to their family or employer. Another example of coercive control is the perpetrator denying trans or intersex person access to the hormones that are very important for many of them.

Trans children can suffer from violence that involves their parents/caretakers not allowing them to express their gender identity but forcing them to live by, and express the gender they were assigned at birth.

Domestic violence among LGBTQI+ can have very distinctive manifestations and it is very important that service providers are aware of them.

PREGNANT WOMEN AND OTHER PREGNANT PEOPLE

Domestic violence may begin, or intensify, when a woman and other people become pregnant. Those who experience domestic violence while pregnant are more likely to engage in high-risk behaviour such as drinking alcohol, smoking or drug abuse. They are also at greater risk of miscarriage, bleeding during pregnancy, premature birth and giving birth to a low-birthweight baby. For this reason, domestic violence is one of the factors included in antenatal screening of expectant mothers. All staff in social services should also be aware of this risk factor.

DIVORCE WHEN DOMESTIC VIOLENCE IS INVOLVED

When finalizing a divorce or cohabitation with the District Commissioner in the capital area, it is important to report any incidents of domestic violence. Both parties will be interviewed by a lawyer, but you can request to be alone during the interview. During the interview, the lawyer will provide information on the legal implications of the separation, including agreements on custody, legal domicile, alimony or maintenance, and financial distribution. They will also inform you of the available remedies in case of a dispute. The interview usually takes place at the commissioner's office, but it can also be conducted over the phone or through teleconference.